

Franz Beckerlee udfolder sig i erindringsbog

Foto: Eddie Michel

Jens Jam Rasmussen
16.09.2023

BØGER // ANMELDELSE – I en alder af 81 år har musiker og multikunstner, det gamle Gasolin-ikon Franz Beckerlee, heldigvis fundet det belejligt at se tilbage på sit lange liv i en erindringsbog. Heldigvis, for Franz fortæller fyldigt og frejdigt om både sit faglige og familiemæssige leben, som er meget mere end de legendariske 1970'er-år i Gasolin'. Men bogen har også flere og tydelige mangler.

ERINDRINGSBOG: Franz Beckerlee: Stonefree – et liv med og uden Gasolin'

Forfattere: Thomas Vilhelm og Niels Ole Baadsgaard

Forlag: Brilleuglen, 2023. 334 sider.

Opvokset på Amager som søn af en lidt letlevende mor “uden de store kærlighedsytringer” og en fraværende tysk far. De tyske aner er ikke noget at være stolt af i den danske efterkrigstid, og Franz omdøber senere sit efternavn fra det germansk klingende “Beckerle” til det amerikaniserede “Beckerlee”.

Opvæksten er omskiftelig. Som barn går han en overgang til psykolog og indlægges på børnehospital. Først bor han alene med moderen, dernæst hos sin mormor og

morfar, senere med moderen og et par stedfædre, som han ikke trives med, og sine små søskende.

Som ung mand er han nysgerrig og innovativ med sans for at rykke på det nye. En fiks håndværker og en fremmelig **kunstnersjæl**. Gammel nok til at opleve de væsentlige pionerår med både den litterære og musikalske beat-kultur og de store ungdomskulturelle landvindinger i 1960'erne.

“Som supplement til Beckerlees gennemgående fortællerrøst er en solid samling af relevante kilder præsenteret

Først står den på saxofonspil og free jazz i The Contemporary Jazz Quartet, hvorefter åbenbaringen Jimi Hendrix får ham til at skifte fra blæserinstrument til el-guitar. Efterfølgende er der selvfølgelig succesen med **Gasolin'** i 70'erne og også med bandkammeraterne: Bandets første trommeslager Bjørn Uglebjerg, der afløses af den unge Søren Berlev, den medierende barndomskammerat Wili Jønsson – og den store mund, den evige holdningsrival og kreative kompagnon, Kim Larsen.

Gasolin', pressefoto fra 1975.

Særligt spændende er jazz-epoken med multimennesket Torben Ulrich og med ham en spøjs historie om dennes lille søn, Lars på et halvt år, der absolut skulle kravle hen og slå på sin fars tromme, inden han skulle op at sove. Det var cirka 18 år før dannelsen af Metallica, som Franz Beckerlee også fortæller begejstret om.

Franz Beckerlee og Lars Ulrich

Anekdoten om Lars Ulrichs trommefascinerede baby er blot en af flere fine fortællinger i bogen, hvor formen følger af hovedpersonens motiverede og energiske erindringsstrøm, hvor der indimellem meget naturligt springes lidt rundt i det. Men det gør fortællingerne autentiske og organiske. Man hører ligesom Franz' fortællerstemme, når han er på.

Forfatterne, Thomas Vilhelm og Niels Ole Baadsgaard, har sikkert måtte holde tungen lige i munden, men de har skabt en nogenlunde kronologisk og tematisk håndgribelig struktur, hvor formen også er forcen: Som supplement til Beckerlees gennemgående

fortællerrøst er en solid samling af relevante kilder præsenteret – familiemedlemmer, kolleger, venner – alle er med til at uddybe og perspektivere erindringerne og give et mere nuanceret portræt af bogens hovedperson. Et kernesolidt stykke arbejde fra tilrettelæggerens side, som virkelig gør bogen ære.

“Denne manglende refleksion ligner til forveksling en skidt kombination af åndelig ladhed, intellektuel dovenskab og litterær overfladebehandling

Men der er også flere indimellem krasse – for Beckerlees kompromisløse natur fortjener intet mindre – kritikpunkter herfra:

Vi hører også om den virkelige karakter i sen-60'ernes og start-70'ernes hippiemiljø, Provo-Knud fra Gasolin'-sangen “Balladen om Provo-Knud”, hvis videre skæbne Beckerlee ikke lige erindrer, og så lukkes historien bare af der.

Tilsyneladende har forfatterne ikke været i nærheden af google-tasten eller af Peter Øvig Knudsens notoriske dobbeltbind *Hippie I og II*, hvor Provo-Knuds historie beskrives, og hvor han pryder det ene binds forside, men det er nu meget enkelt: Efter drabet på vennen Cola blev den stofhærgede Provo-Knud med det borgerlige navn Knud Matti Rantanen dømt til forvaring på det psykiatriske hospital i Nykøbing Sjælland. Han blev senere løsladt derfra, kom på plejehjem i 1995 og afgik ved døden i 2011.

THOMAS VILHELM OG NIELS OLE BAADSGAARD

FRANZ BECKERLEE

Stonefree - et liv med
og uden Gasolin'

FORLAGET BRILLEUGLEN

Buddha og selvmodsigelserne

I bogen omtales desuden ofte Franz Beckerlees relation til buddhismen, hvilket er interessant, men forbindelsen uddybes desværre ikke rigtig. Det virker problematisk, for Franz rummer (som de fleste) store selvmodsigelser, der alle kalder på refleksioner i forhold til den buddhistiske tankegang:

Hvordan harmonerer Franz' erkendte forfængelighed, stolthed, egoisme – fx ideen om at oppebære egne regler i trafikken – og alle de konfrontatoriske sider, der tydeligt viser sig i nærværende bog, med Erkendelsen i den Buddhistiske lære??

Disse spørgsmål virker åbenbart ikke påfaldende for Franz eller forfatterne, og vi får slet og ret aldrig udfoldet buddhismens rolle i Franz Beckerlees liv på et dybere plan. Derfor: ØV i versaler.

Denne manglende refleksion ligner til forveksling en skidt kombination af åndelig ladhed, intellektuel dovenskab og litterær overfladebehandling. Forfatterne skulle simpelthen have givet den gode, “kompromisløse” Franz noget modspil, hvis han ikke selv kunne bringe denne oplagte diskussion på banen. Det burde han vel rettelig i en bog som denne?

“**Eller måske vi kunne høre lidt om, hvor stor en del af Kodapengene fra det multinationale pladeselskab CBS/Sony Musics’ legendariske orkester Gasolin’, som er gået til at gøre verden mere rød og retfærdig?**”

Derimod får Franz Beckerlee ret pludseligt udstillet den otte år yngre Tommy “Rocco” Bogs – “det femte Gasolin’-medlem” (som han kaldes af nogen, men ikke af Beckerlee i bogen), roadie, lydmand (senere også for Kim Larsen solo) m.m. – som en mestendels pjattet, infantil størrelse i Gasolin’s storhedstid i 70’erne.

Okay så, men han var vel andet og mere end det, i så fald? Hvorfor får Bogs ikke taletid her? Han er desuden opført som co-sangskriver til flere Gasolin’-sange, klassikere inklusive og er i øvrigt praktiserende buddhist, så hans deltagelse burde have været indlysende. Ville Tommy Bogs ikke, eller blev han bare ikke spurgt? Det mangler denne anmelder svar på.

Lidt ærgerligt og uforståeligt egentlig, for bogens styrke er ellers netop brugen af de mange eksterne stemmer, som giver andre øjne, vinkler og perspektiver på Beckerlees historier og erindringer – også hvor de ikke nødvendigvis er helt på Franz’ parti. I tilfældet Bogs mangler den anden version i ekstrem grad.

Danglish og ikke skarpt nok

Et par kritikpunkter mere: Beckerlees og andre granvoksne kilders retoriske præferencer for danglish giver indimellem nogle tåkrummende associationer til teenage sladdertråde på Tiktok, mens det virker direkte tåbeligt at bruge ordet “gadedreng” til at beskrive en gammel bedstefar på 81 år. Franz Beckerlee er ganske enkelt ikke en dreng, men en mand. Således kan han altså ikke være en gadedreng. En gammel, vis mand er en betydeligt federe størrelse, i øvrigt.

Franz Beckerlees afrundende politiske småpludren er desværre den alt for velkendte, floskelfyldte og bedagede kulturvenstresnak, hvor vi i sand kulturvenstre-ånd skal forholde os til Pia Kjærsgaard. Hvorfor skal vi *altid* høre om hende? Hvorfor kan de smukke socialistiske idealer og de venstreorienteredes egne, gode handlinger ikke bare stå alene uden denne evindelige skurk?

“Passioneret” og “kompromisløs” lyder de gennemgående skudsmål om Franz Beckerlee

Jeg vil sgu’ da hellere høre, hvordan Beckerlee selv omgås indvandremiljøerne i København, Vollsmose og Gellerupparken i stedet for snakken om alle de fede kulturoplevelser i hans elskede New York City. Eller måske vi kunne høre lidt om, hvor stor en del af Koda-pengene fra det multinationale pladeselskab CBS/Sony Music’s legendariske orkester Gasolin’, som er gået til at gøre verden mere rød og retfærdig? For Gasolin’ var “venstreorienterede; det var der ingen tvivl om” – som Beckerlee slår fast i bogen.

“Passioneret” og “kompromisløs” lyder de gennemgående skudsmål om Franz Beckerlee. Derfor er de ovennævnte kritikpunkter og spørgsmål vel helt legitime at stille efter endt læsning af denne ellers udmærkede og underholdende, interessante og anekdoterige erindringsbog, der desværre også indimellem er mangelfuld og sine steder åndeligt og intellektuelt karrig.

Læs og lyt også til Jan Eriksens POVcast om countrymusikeren Tamra Rosanes, der fejrer 50-årsjubilæum, [her](#).

dansk rock

Franz Beckerlee

Gasolin

The Contemporary Jazz Quartet

Jens Jam Rasmussen

Født den 6/6-1964 på Frederiksberg. Journalist, forfatter og cand mag. Aktuelt: Freelancearbejde på Politiken Rejser, podcast-programmer og TV/film-projekter. Flere bogudgivelser på bl.a. Gyldendal Forlag, herunder "Forkælet med Frihed - Lars Ulric

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.